

Koniunktura konsumencka Listopad 2004 r.

Uwagi wstępne

Od 1997 r. program badań polskiej statystyki publicznej uwzględnia (obok koniunktury w przemyśle, budownictwie i handlu) także, pod nazwą „Kondycja gospodarstw domowych”, badanie koniunktury konsumenckiej, prowadzone od 2004 r. z częstotliwością miesięczną.

Najważniejszymi wskaźnikami, obliczanymi na podstawie przeprowadzonych badań, są:

1. bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej – obrazujący bieżące tendencje zmian w konsumpcji indywidualnej (tablica I)
2. wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej – obrazujący oczekiwane w najbliższych miesiącach zmiany w tendencjach konsumpcji indywidualnej (tablica II).

Obydwa wskaźniki ufności konsumenckiej mogą przyjmować wartości od -100 do +100. Wartość dodatnia oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych optymistycznie nad konsumentami nastawionymi pesymistycznie, natomiast wartość ujemna oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych pesymistycznie nad konsumentami nastawionymi optymistycznie.

Wybrane wskaźniki koniunktury konsumenckiej w listopadzie 2004 r.

Na podstawie wyników badania przeprowadzonego w listopadzie można stwierdzić, że utrzymywała się trwająca od lipca b.r. wzrostowa tendencja konsumenckich **ocen zmian sytuacji finansowej gospodarstw domowych**, zarówno w odniesieniu do ostatnich 12 miesięcy, jak i planowanych na najbliższe 12 miesięcy.

W listopadzie 2004 r. konsumenci polscy znacznie lepiej niż w październiku oceniali zmiany, jakie zaszły w sytuacji finansowej gospodarstw domowych w okresie ostatnich 12 miesięcy: wskaźnik ocen zwiększył się z -32,8 (w październiku) do -30,5 w listopadzie (w październiku zaobserwowano nieznaczne pogorszenie). Ocenę oczekiwanych zmian sytuacji finansowej gospodarstw domowych (**w najbliższych 12 miesiącach**) w listopadzie 2004 r. były natomiast tylko nieznacznie lepsze od ocen październikowych: wskaźnik ocen zwiększył się z -16,9 do -16,7.

Nadal poprawiały się również oceny konsumenckie **zmian ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju**, zarówno w ostatnich 12 miesiącach, jak i dotyczące najbliższych 12 miesięcy. **W odniesieniu do ostatnich 12 miesięcy**, wskaźnik konsumenckich ocen zmian ogólnej sytuacji gospodarczej kraju wyniósł w listopadzie b.r. -41,6 i był wyraźnie wyższy, niż w październiku i wrześniu, kiedy wynosił -44,5. Również wskaźnik ocen **oczekiwanych** przez konsumentów zmian sytuacji gospodarczej kraju (**w najbliższych 12 miesiącach**) ukształtował się w listopadzie 2004 r. na poziomie -20,1 i był znacznie wyższy niż w październiku (-22,6).

W listopadzie 2004 r. - po raz pierwszy tak znacząco od czerwca br. - poprawiły się konsumenckie oceny **obecnych możliwości dokonywania poważniejszych zakupów**: wskaźnik ocen w tym zakresie zwiększył się z poziomu -25,3 w październiku do -21,4 w listopadzie, osiągając wartość wyższą od notowanej w maju (-23,9), jednakże niższą od notowanej w kwietniu (-17,6).

W listopadzie 2004 r. nie odnotowano dalszego spadku **obaw społeczeństwa polskiego przed wzrostem poziomu bezrobocia**, obserwowanego w ciągu ostatnich trzech miesięcy: wskaźnik zwiększył się z poziomu 23,3 w październiku do 24,5 w listopadzie, osiągając wartość zbliżoną do zanotowanej we wrześniu (24,6). Mimo różnokierunkowych zmian wskaźnika, jego wartości zanotowane w miesiącach maj - listopad świadczą o utrwalaniu się oczekiwań społeczeństwa polskiego odnośnie redukcji poziomu bezrobocia w porównaniu z sytuacją utrzymującą się jeszcze w pierwszych miesiącach 2004 r. (w okresie styczeń - kwiecień 2004 r. przeciętny wskaźnik wynosił 42,8).

W listopadzie 2004 r., podobnie jak w poprzednich dwóch miesiącach (wrześniu i październiku) poprawiły się oceny **możliwości oszczędzania pieniędzy** przez konsumentów w okresie najbliższych 12 miesięcy: wskaźnik ocen w tym zakresie zwiększył się z -56,5 w październiku do -55,3. Wartości wskaźników możliwości oszczędzania pieniędzy przez konsumentów w 2004 r. utrzymują się na dużo wyższym poziomie niż w analogicznych miesiącach 2003 r.

Wskaźniki ufności konsumenckiej w październiku 2004 r.

Listopad 2004 r. był czwartym z kolei miesiącem, w którym zwiększał się **bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej** – do poziomu -26,1 (w październiku wynosił -28,4). Wartości zanotowane w miesiącach sierpień - listopad 2004 r. są jednocześnie najwyższymi wartościami notowanymi po 1999 r. Jest to wynik stałego wzrostu niemal wszystkich wskaźników częściowych w tym okresie. Poprawa ta jest szczególnie widoczna w przypadku salda oceny zmiany ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju w ostatnich 12 miesiącach (wzrost w stosunku do sierpnia 2004 r. o 7,6 pkt. procentowego) oraz salda zmian oczekiwanych w najbliższych 12 miesiącach (wzrost o 6,3 pkt. procentowego). Pozostałe współczynniki nie wykazywały wprawdzie podobnej tendencji wzrostowej – zarówno względem postrzegania przez konsumentów zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego (o 3,5 pkt. procentowego przy ocenie poprzednich 12 miesięcy oraz o 3,3 pkt. procentowego w przypadku 12 kolejnych miesięcy), jak i konsumenckiej oceny obecnych możliwości dokonywania poważniejszych zakupów. Jednakże, w odróżnieniu od pozostałych, wartość tego ostatniego wskaźnika oscylowała od sierpnia do października na niemal nie zmienionym poziomie, wzrastając z nacznie (o 3,9 pkt. procentowego) dopiero w listopadzie.

Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej w listopadzie 2004 r. (czwarty miesiąc z kolei) zwiększył się i ukształtował na poziomie -29,3 (w październiku wynosił -30,0). Wartości tych wskaźników osiągnięte w ostatnich czterech miesiącach są najwyższymi wartościami notowanymi od 1999 r. Także i tutaj, w okresie od sierpnia do listopada 2004 r., można stwierdzić poprawę w obrębie każdego ze wskaźników częściowych. Największy wzrost wystąpił w przypadku oceny zmiany ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju (o 6,3 pkt. procentowego) oraz w zakresie oceny możliwości oszczędnościowych (4,8 pkt. procentowego). Współczynnik określający obawy konsumentów związane z zagrożeniem bezrobociem wzrósł w omawianym okresie o 0,7 pkt. procentowego.

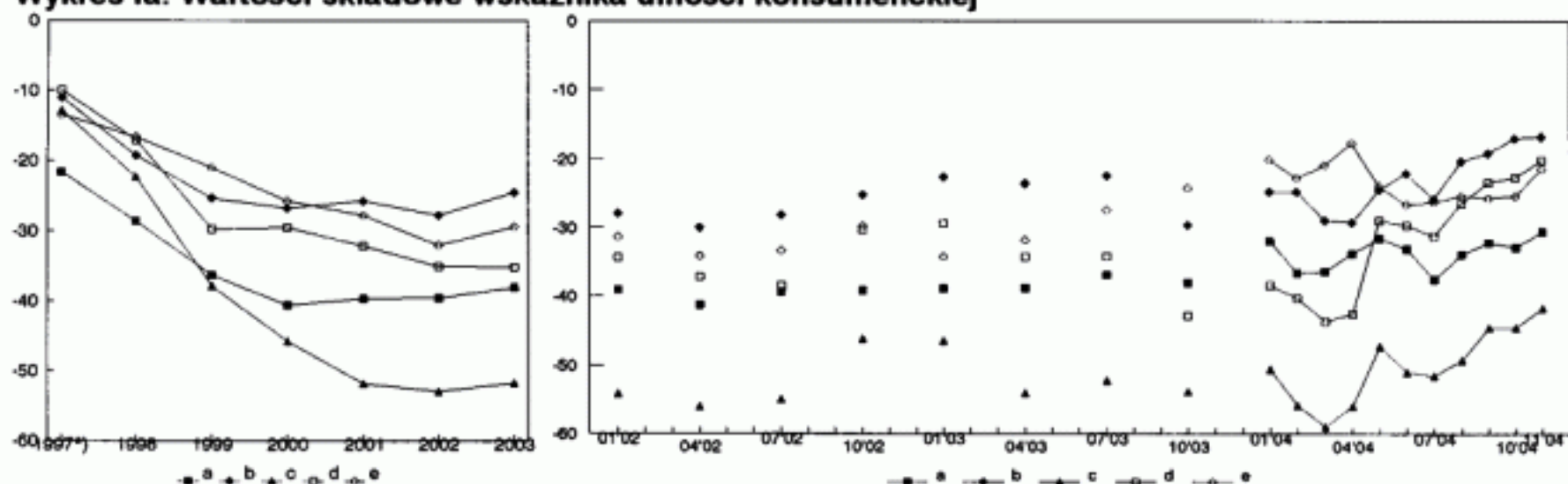
Wskaźniki ufności konsumenckiej oscylują wokół wartości -30, a le w okresie ostatnich trzech miesięcy obserwuje się wzrost tej miary, co świadczy o zmniejszeniu pesymizmu respondentów w ocenie zmian sytuacji własnych gospodarstw domowych oraz ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju. Poprawa jest zauważalna zarówno w ocenie aktualnej sytuacji jak i przewidywań co do przyszłych zmian, chociaż bardziej wyraźna w przypadku bieżącego wskaźnika ufności. Korzystną zmianę w opiniach konsumentów obserwuje się też w stosunku do ubiegłego roku. Średnia z bieżących wskaźników ufności konsumenckiej dla 2003 r. wyniosła -35,8, podczas gdy w 2004 r. (obliczona z 11 miesięcy) była istotnie wyższa (-32,3).

Tablica I. BIEŻĄCY WSKAŹNIK UFNOŚCI KONSUMENCKIEJ

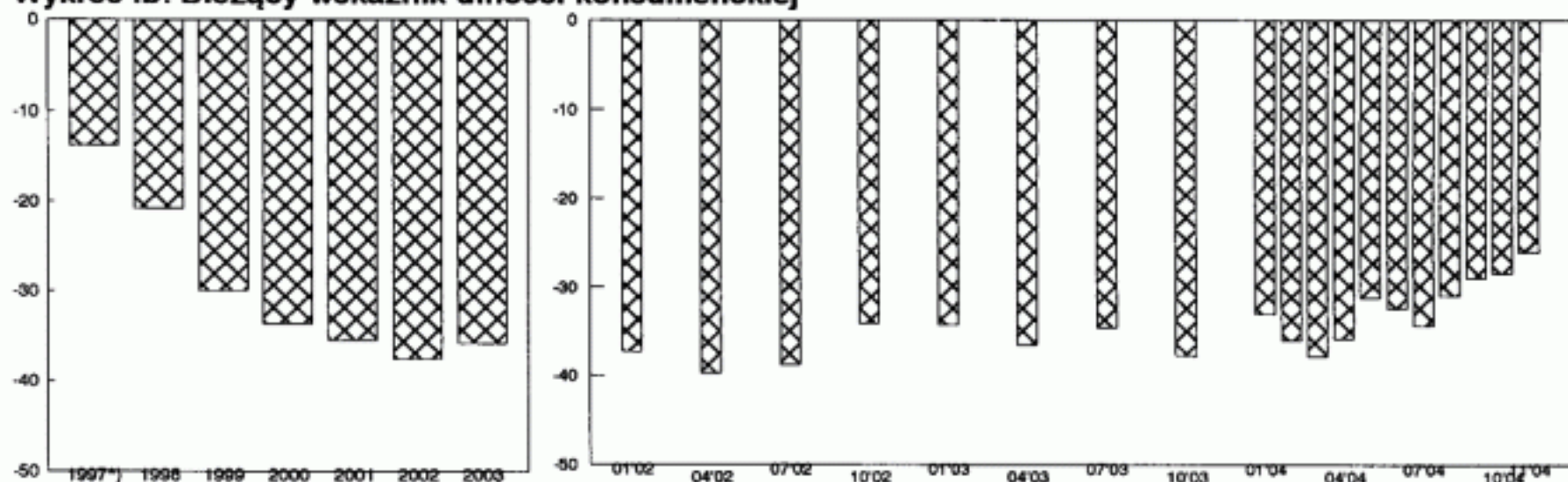
Bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej jest średnią sald ocen zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, zmian ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju oraz obecnego dokonywania ważnych zakupów

Okres badania ankietowego Rok	Kwa- rtał Mie- siąc	Zmiany sytuacji finansowej gospodarstwa domowego w:		Zmiany ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju w:		Obecne do- konywanie ważnych zakupów	Wskaźnik ufności konsu- menckiej BWUK
		ostatnich 12 miesiącach	najbliższych 12 miesięcy	ostatnich 12 miesiącach	najbliższych 12 miesięcy		
		a	b	c	d		
w procentach							
1997*)		-21,6	-11,0	-12,8	-10,0	-13,4	-13,8
1998		-28,6	-19,2	-22,3	-17,0	-16,6	-20,8
1999		-36,3	-25,3	-37,9	-29,7	-21,0	-30,0
2000		-40,6	-26,8	-45,8	-29,5	-25,8	-33,7
2001		-39,7	-25,8	-51,8	-32,2	-27,8	-35,5
2002		-39,6	-27,8	-52,9	-35,1	-32,1	-37,5
2003		-38,1	-24,5	-51,7	-35,2	-29,4	-35,8
	01	-38,8	-22,6	-46,5	-29,4	-34,3	-34,3
	04	-38,7	-23,6	-54,1	-34,3	-31,8	-36,5
	07	-36,9	-22,4	-52,2	-34,2	-27,4	-34,6
	10	-38,0	-29,6	-53,9	-42,8	-24,2	-37,7
2004							
	I	-34,9	-26,1	-55,1	-40,7	-21,2	-35,6
	II	-32,8	-25,2	-51,4	-33,6	-22,7	-33,1
	III	-34,5	-21,7	-48,4	-27,0	-25,7	-31,5
	01	-31,9	-24,7	-50,6	-38,3	-20,0	-33,1
	02	-36,5	-24,7	-55,8	-40,2	-22,7	-36,0
	03	-36,3	-28,9	-59,0	-43,6	-20,9	-37,8
	04	-33,7	-29,2	-56,0	-42,5	-17,6	-35,8
	05	-31,5	-24,4	-47,2	-28,9	-23,9	-31,2
	06	-33,0	-22,0	-51,0	-29,6	-26,6	-32,4
	07	-37,5	-25,7	-51,5	-31,1	-26,2	-34,4
	08	-33,8	-20,2	-49,2	-26,4	-25,3	-31,0
	09	-32,1	-19,1	-44,5	-23,4	-25,6	-28,9
	10	-32,8	-16,9	-44,5	-22,6	-25,3	-28,4
	11	-30,5	-16,7	-41,6	-20,1	-21,4	-26,1

Wykres Ia. Wartości składowe wskaźnika ufności konsumenckiej

Wykres Ib. Bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej

*) kwiecień, lipiec, październik

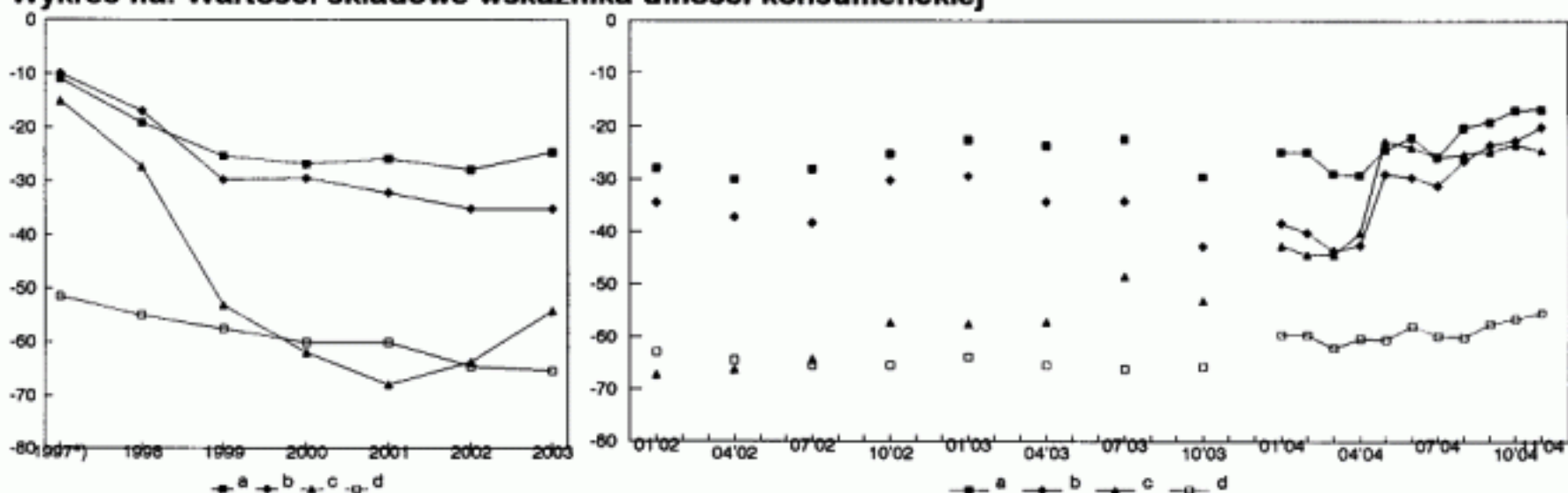

Tablica II. WYPRZEDZAJĄCY WSKAŹNIK UFNOŚCI KONSUMENCKIEJ

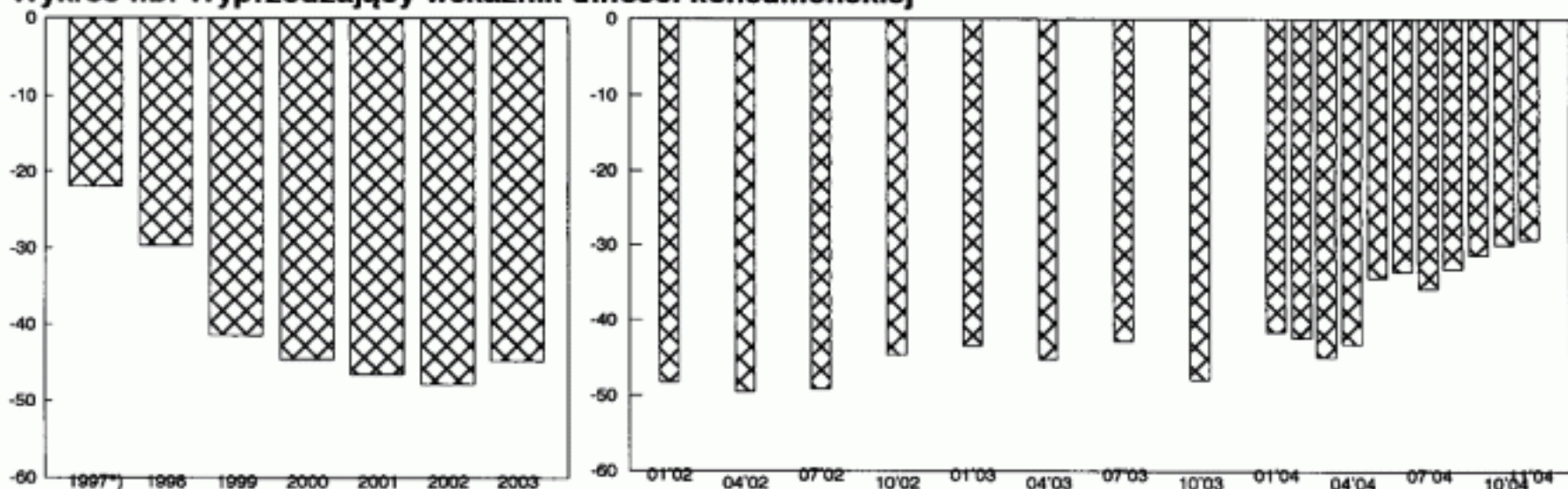
Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej jest średnią sald ocen zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju, trendów poziomu bezrobocia i oszczędzania pieniędzy w najbliższych 12 miesiącach

Okres badania ankietowego Rok	Kwartał Mie- siąc	Zmiany sytuacji finansowej gospodarstwa domowego	Zmiany ogólnej sytuacji ekono- micznej kraju	Zmiany poziomu bezrobocia (ze znakiem -)	Oszczędzanie pieniędzy	Wskaźnik ufności konsu- menckiej WWUK
		a	b	c	d	
w procentach						
1997*)		-11,0	-10,0	-15,0	-51,4	-21,9
1998		-19,2	-17,0	-27,3	-55,0	-29,6
1999		-25,3	-29,7	-53,1	-57,6	-41,4
2000		-26,8	-29,5	-62,0	-60,1	-44,6
2001		-25,8	-32,2	-68,0	-60,1	-46,5
2002		-27,8	-35,1	-63,8	-64,6	-47,8
2003		-24,5	-35,2	-54,1	-65,4	-44,8
	01	-22,6	-29,4	-57,6	-64,0	-43,4
	04	-23,6	-34,3	-57,2	-65,5	-45,2
	07	-22,4	-34,2	-48,4	-66,1	-42,8
	10	-29,6	-42,8	-53,2	-65,8	-47,9
2004	I	-26,1	-40,7	-43,7	-60,5	-42,9
	II	-25,2	-33,6	-28,9	-59,6	-37,0
	III	-21,7	-27,0	-25,1	-59,1	-33,4
	01	-24,7	-38,3	-42,6	-59,6	-41,5
	02	-24,7	-40,2	-44,3	-59,6	-42,4
	03	-28,9	-43,6	-44,3	-62,2	-44,9
	04	-29,2	-42,5	-40,2	-60,3	-43,2
	05	-24,4	-28,9	-22,7	-60,5	-34,3
	06	-22,0	-29,6	-23,8	-57,9	-33,5
	07	-25,7	-31,1	-25,7	-59,8	-35,7
	08	-20,2	-26,4	-25,2	-60,1	-33,1
	09	-19,1	-23,4	-24,6	-57,4	-31,3
	10	-16,9	-22,6	-23,3	-56,5	-30,0
	11	-16,7	-20,1	-24,5	-55,3	-29,3

Wykres IIa. Wartości składowe wskaźnika ufności konsumenckiej

Wykres IIb. Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej

*) kwiecień, lipiec, październik